

C-199/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. február 27.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi (Lengyelország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. január 24.

A kereset felperese és a viszontkereset alperese:

RL sp. z o.o.

A kereset alperese és a viszontkereset felperese:

J.M.

Az alapeljárás tárgya

A felek között lényegében azzal kapcsolatban merült fel vita, hogy a közöttük fennálló bérleti szerződés a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv és az ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó fizetési határidőkről szóló, 2013. március 8-i törvény) (a továbbiakban: 2013. évi törvény) értelmében vett kereskedelmi ügyletnek tekinthető-e. A bérleti szerződés kereskedelmi ügyletként való fentiek szerinti elismerése ugyanis feltétele az említett törvény érintett szerződés tekintetében történő alkalmazásának, és ezáltal feltétele a kamathoz való jog és a behajtási költségek – a fenti törvény rendelkezéseivel a lengyel jogba átültetett, a fentiekben említett irányelvben meghatározott mértékben és feltételek szerinti – megtérítéséhez való jog biztosításának is a hitelező részére, a felperes követelésének megfelelően. Ellenkező esetben a szóban forgó kamatok és kártérítés hitelező általi követelését az alperes követelésének megfelelően a kodeks cywilny (polgári törvénykönyv) 5. cikke szerint az adott joggal való visszaélésnek kell minősíteni.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogi alapja

A 2013. évi törvényben foglalt nemzeti szabályozás 2011/7/EU irányelvnek megfelelő értelmezése érdekében a kérdést előterjesztő bíróságnak lényegében az a célja, hogy 2011/7 irányelv alapján határozza meg a „kereskedelmi ügylet” és a „részletekben történő fizetést lehetővé tevő fizetési ütemezés” fogalmainak tartalmát. Az első esetben a bíróság azt kívánja megtudni, hogy ezen irányelv és a 2013. évi lengyel törvény hatálya kiterjed-e azon szerződésekre, amelyek jellemző szolgáltatása dolgok ellenszolgáltatás fejében történő ideiglenes használatba adásán alapul (például bérleti vagy haszonbérleti szerződések), azaz hogy e szerződések a 2011/7 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése és a 2013. évi törvény 4. cikkének (1) bekezdése értelmében kereskedelmi ügyleteknek minősülnek-e. A második esetben – kizárólag első kérdésre adott igenlő válasz esetében – annak tisztázásról van szó, hogy a pénzügyi szolgáltatás adós által történő időközi teljesítésének – többek között határozatlan időre szóló szerződés megkötése esetében történő – kikötése azonos-e a részletekben történő fizetést lehetővé tevő, az irányelv 5. cikke és a 2013. évi törvény 11. cikkének (1) bekezdése szerinti fizetési ütemezés kikötésével a kereskedelmi ügylet felei részéről.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 2011. L 48., 1. o.; helyesbítések: HL 2012. L 233., 3. o.; HL 2015. L 218., 82. o.) az ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó fizetési határidőkről szóló, 2013. március 8-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz.U., 2019., 118. tétel) 4. cikkének (1) bekezdésével a lengyel jogrendbe átültetett 2. cikkének (1) bekezdését, hogy fizetés ellenében áruk adásvételére vagy szolgáltatások nyújtására irányuló ügyleteknek (kereskedelmi ügyleteknek) kell tekinteni azokat a szerződéseket is, amelyek jellemző szolgáltatása valamely dolog ellenszolgáltatás fejében történő ideiglenes használatba adásából áll (például a bérleti vagy a haszonbérleti szerződések)?
2. A fenti kérdésre adott igenlő válasz esetén úgy kell-e értelmezni a fenti irányelvnek a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó fizetési határidőkről szóló, 2013. március 8-i törvény 11. cikkének (1) bekezdésével a lengyel jogrendbe átültetett 5. cikkét, hogy a kereskedelmi ügylet felei által megkötött, részletekben történő fizetést lehetővé tevő fizetési ütemezésre vonatkozó megállapodásnak kell tekinteni a pénzügyi szolgáltatás adós általi időszakos teljesítésére vonatkozó megállapodást, még akkor is, ha a szerződést határozatlan időre kötötték?

A hivatkozott uniós rendelkezések

A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló, 2011. február 16-i 2011/7/EU európai parlamenti és tanács irányelv (HL 2011. L 48., 1. o.; helyesbítések: HL 2012. L 233., 3. o.; HL 2015. L 218., 82. o.) (a továbbiakban: 2011/7 irányelv vagy irányelv) (2), (3), (11), (22) preambulumbekzdése; 2. cikkének 1. pontja, 5. cikke

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Ustawa z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó fizetési határidőkről szóló, 2013. március 8-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz.U., 2019., 118. tétel) – 4. cikkének 1. pontja [az irányelv 2. cikke (1) bekezdésének átültetése], 7. cikke (1) bekezdésének 1) és 2) pontja, 10. cikkének (1) és (3) bekezdése, 11. cikkének (1) bekezdése [az irányelv 5. cikke ötödik mondatának átültetése], valamint (2) bekezdésének 1) és 2) pontja, a továbbiakban: 2013. évi törvény)

Ustawa z dnia 23.04.1964 r. Kodeks cywilny (a polgári törvénykönyvről szóló, 1964. április 23-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz. U. 2018., 1025. tétel) – 5. cikk

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 2018. április 10-én a felperes, a Ł.-i székhelyű RL spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (lengyel jog szerinti társaság) a Lengyelországban lakóhellyel rendelkező J. M. alperes ellen 1767,30 lengyel zloty (PLN) (hozzávetőleg 4102 euró) és a kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések esetén irányadó, a kereset benyújtásának napjától a fizetés teljesítésének napjáig esedékes törvényes kamatok megfizetése iránti keresetet nyújtott be a Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi-hoz (Łódź-Śródmieście-i kerületi bíróság, Lengyelország).
- 2 A keresetben előadta, hogy a felek között bérleti szerződés áll fenn, amely szerint a felperes bérbeadóként az alperesnek mint bérlőnek használatba adott egy Łódźban található, nem lakáscélú helyiséget, míg az alperes köteles volt bérleti díjat és az épület fenntartásának felperes által viselt költségeivel megegyező összegű karbantartási díjat fizetni.
- 3 A szerződést 2015. január 15-én határozatlan időre kötötték meg. Az alperes köteles volt meghatározott összegű havi bérleti díjat minden hónap tizedik napjáig előre kifizetni. A bérletre vonatkozó számlákhoz hozzá kellett adni a bérleti szerződésben átalányként meghatározott karbantartási költségeket. A bérleti szerződésből eredő kötelezettségnek megfelelően az alperes a felperes részére 984 PLN (hozzávetőleg 220,5 euró) összegű biztosítékot fizetett ki.

- 4 A felperes rámutatott arra, hogy a 2015. szeptember és 2017. december közötti időszakban az alperes késedelmesen fizetett meg a felperes által bérleti és karbantartási díjak jogcímén tizenhat elszámolási időszak vonatkozásában kiállított tizenhat héaszámlából eredő követelést. Mindezek nyomán az alperes a felperes részére – a behajtási költségek 2013. évi törvény 10. cikkében előírt megtérítése címén – 40 EUR lengyel zlotyban kifejezett értéke tizenhatszorosának megfelelő, összesen 2751,30 PLN (hosszvetőleg 6399 euró) összeg vonatkozásában számviteli bizonylatot állított ki. A felperes ezen felül az őt megillető, fentiekben említett 2751,30 PLN összegű követelésbe beszámította az alperesnek a 984 PLN összegű biztosíték visszafizetésére vonatkozó követelését. A beszámítás eredményeként az egymással szemben fennálló említett követelések 984 PLN összegig megszűntek, ami – amennyiben indokolt – azt jelentené, hogy az alperest már nem illeti meg a biztosíték visszafizetésére vonatkozó követelés. E körülményekből kiindulva a felperes a biztosíték eredeti követelésébe történő beszámítását követően fennmaradó 1767,30 PLN összegű követelést érvényesít.
- 5 A fizetési meghagyásos eljárásban kibocsátott fizetési meghagyás a kereset szerinti követelés teljes összegén alapult.
- 6 Az alperes ellentmondással élt a fenti fizetési meghagyással szemben, teljes egészében megtámadva azt, amelynek következtében a fizetési meghagyás nem emelkedett jogerőre. Az alperes a kereset teljes egészében történő elutasítását kéri. Az ellentmondással együtt az alperes viszontkeresetet nyújtott be a felperessel (viszontkereset alperesével) szemben a felek közötti bérleti szerződés biztosítására adott biztosíték visszaszolgáltatása és 984 PLN összeg, valamint 2018. február 16-ától a kifizetés napjáig tartó késedelem tekintetében esedékes törvényes kamatai kifizetése iránt.
- 7 Az ellentmondás és a viszontkereset elbírálása tárgyában illetékes bíróság előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nyújtott be.

Az alapeljárás feleinek alapvető érvei

- 8 A felperes úgy véli, hogy a közte és az alperes között fennálló bérleti szerződés az irányelv és a lengyel jog irányelvet átültető rendelkezései szerint kereskedelmi ügyletnek minősül, mivel fizetés ellenében történő szolgáltatásnyújtásnak kell tekinteni (amely egyike a kereskedelmi ügylet irányelvben és az azt átültető törvényben található meghatározása szerinti két lehetőségnek). Ebből a felperes azt a következtetést vonta le, hogy a bérleti szerződés alapján fennálló követelésen túl felszámíthatók a 2013. évi törvény 7. cikkének (1) bekezdése és 11. cikke (2) bekezdésének 1. pontja szerinti törvényes kamatok, valamint megilleti a behajtási költségek megtérítésének a 2013. évi törvény 10. cikke szerinti joga.
- 9 Az alperes többek között kifogásolta, hogy a felperes által a keresetben említettek közül több héaszámla esetében a követelés teljesítése során nem történt késedelem, a felperes visszaélt az őt megillető jogával, amikor a fennmaradó héaszámlákból eredő összegek kifizetésének néhány napos késedelme miatt

behajtási költségek megtérítését követelte, valamint végezetül a legmesszebb menően érdemben azt (a kereset teljes egészében történő elutasításának és a viszontkereset szintén teljes egészében történő helybenhagyásának indokáló szolgáló) a kifogást terjesztette elő, hogy a felek között fennálló bérleti szerződés vizsgálata során a 2013. évi törvény, amelynek rendelkezései alapján a felperes (a viszontkereset alperese) eredetileg összesen 2751,30 PLN összeg teljesítését követelte, nem alkalmazható. Az alperes azt állítja, hogy a bérleti szerződés nem a hivatkozott törvény szerinti kereskedelmi ügylet, mivel az a felperes állításával szemben nem szolgáltatásnyújtásról szóló szerződés, és az az irányelv és a 2013. évi törvény hatálya alá nem eső, dolgok ideiglenes használatáról szóló szerződésnek minősül.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid összefoglalása

- 10 Ami az első kérdést illeti, a 2011/7 irányelv a következőképpen határozza meg a kereskedelmi ügyleteket: „vállalkozások [...] között lebonyolított olyan ügyletek, amelyek tárgya fizetés ellenében áruk adásvétele vagy szolgáltatások nyújtása”. Az irányelv azonban nem határozza meg az egyes fogalmakat. E fogalmakat a 2013. évi törvény sem határozza meg.
- 11 A lengyel polgári jog ugyanakkor nem ismeri a szerződések szolgáltatásnyújtásról és termékértékesítésről szóló szerződésekre történő dichotomikus felosztását. A lengyel civilisztika előtt a szerződések a következőket szabályozó szerződésekre való felosztása ismert: jogátruházás, dolgok használata, szolgáltatásnyújtás és hiteljogviszonyt szabályozó szerződések. Ezért a lengyel polgári jogelméletben a „kereskedelmi ügylet” tárgyi hatályának értelmezése nem egységes.
- 12 Széles körben elfogadott, hogy a 2013. évi törvény 4. cikkének 1. pontjában említett termékértékesítés alatt nem a kodeks cywilny (polgári törvénykönyv) 605. cikkében leírt szállítási szerződés értendő, amelynek lényege a szállító kötelezettségvállalása fajta szerint meghatározott termékek előállítására, valamint részletekben vagy időszakosan történő leszállítására, valamint a megrendelő kötelezettsége e dolgok átvételére és az ár megfizetésére, hanem minden olyan szerződés, amely a tulajdonjogot vagy termékkel tulajdonosként való rendelkezés jogát ruházza át (azaz az adásvételi, csere-, szállítási és termeltetési szerződések). A hangsúly itt a gazdasági szemponton van, nem pedig a polgári törvénykönyv és a 2013. évi törvény közötti terminológiai egyezőségen. Figyelembe véve, hogy a polgári törvénykönyv szerint az áru fogalma nem csak a dolgokra vonatkozik, a „termékértékesítés” bemutatott értelmezése – egyes szerzők szerint – lehetővé teszi, hogy e fogalom magába foglalja azokat szerződéseket, amelyek tárgya jellemzően dolgokra, valamint azokat is, amelyeké szellemi tulajdonjogokra vonatkozik. A törvény ily módon értelmezett hatálya alól ugyanakkor ki vannak zárva a bérleti, a haszonbérleti, valamint a lízingszerződések. Az „árúk” ideiglenes használatra történő átengedése ugyanis nem tartozik az általános értelemben vett szállítás fogalmi körébe.

- 13 Nem merül fel kétség a szolgáltatásnyújtás fogalmának minimális tartalmi elemeit illetően, mivel – a fent említetteknek megfelelően – a polgári jogirodalomban elfogadott a szolgáltatásnyújtást szabályozó szerződések csoportjainak megkülönböztetése, míg a 2013. évi törvény alapján e szerződések körébe nemcsak azon szerződések tartoznak, amelyek esetében fontos szerep jut a gondos eljárásnak (a szoros értelemben vett szolgáltatásnyújtásról szóló szerződések, mint például a megbízási szerződés), hanem eredménykötelmek is (a legtágabb értelemben vett szolgáltatásnyújtásról szóló szerződések, mint például a vállalkozási szerződés). Még a „szolgáltatásnyújtás” legtágabb értelmezése sem teszi lehetővé azonban azt, hogy ilyen szerződésnek minősüljenek azok a szerződések, amelyek jellemző szolgáltatása dolgok ellenszolgáltatás fejében történő ideiglenes használatba adásán alapul (például bérleti, haszonbérleti vagy lízingszerződések).
- 14 A jogirodalom egy része azonban felhívja a figyelmet az „ellenszolgáltatás fejében történő termékértékesítés” és az „ellenszolgáltatás fejében történő szolgáltatásnyújtás” 2013. évi törvényben és az ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług-ban (a termékeket és szolgáltatásokat terhelő adóról szóló, 2004. március 11-i törvény) (egységes szerkezetbe foglalt szöveg: Dz. U. 2018., 2174. tétel) használt fogalma közötti hasonlóságra. A termékeket és szolgáltatásokat terhelő adóról szóló törvény alapján terméknek minősülnek a dolgok, illetve azok részei, valamint az energia valamennyi formája (2. cikk 6. pontja) – a termékértékesítés a dolog átengedése, amely tulajdonosként való rendelkezésre jogosít fel (7. cikk (1) bekezdése), míg a szolgáltatásnyújtás minden természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet javára nyújtott szolgáltatás, amely nem minősül a 7. cikk szerinti termékértékesítésnek (8. cikk (1) bekezdése). Az a megállapítás, hogy a két törvény alapján használt fogalmak azonosak, lehetővé tenné a bérleti szerződés szolgáltatásnyújtásról szóló szerződésként való minősítését.
- 15 Annak ellenére, hogy az ellenszolgáltatás fejében történő termékértékesítésről szóló szerződések és az ellenérték fejében történő szolgáltatásnyújtásról szóló szerződések tág értelmezése – a termékeket és szolgáltatásokat terhelő adóról szóló törvény alapján történő értelmezéshez hasonlóan – lehetővé tenné, hogy a vállalkozók által kötött szerződések többsége, többek között a bérleti és a haszonbérleti szerződések is, a 2013. évi törvény hatálya alá essenek, és ez megfelelné a 2011/7 irányelv (3) preambulumbekkezdésében foglalt jogalkotási igénynek is, e megközelítés nem általánosan elfogadott. Különösen arra mutatnak rá, hogy a polgári jog mint magánjogi terület, valamint az adójog mint közjogi terület fogalmi rendszere jelentősen különbözik. A két eltérő jogi rendszerben használt azonos fogalmak bármilyen mértékben történő megfeleltetése ezért nem kívánt eredményre vezethet, így különösen a jog meghatározott intézményeinek egységes értelmezését, és következésképpen a jog egységes alkalmazását illetően. Utalni kell továbbá az adójog magánjoggal szembeni autonómiájára, és ebből következően az adójogi fogalmak autonómiájára is. A különbségek annyira jelentősek, hogy például a polgári jog alapján a megfelelő alak elmaradása miatt

érvénytelen jogügylet az adójog alapján termékértékesítésnek minősülhet, és így adókötelezettséget vonhat maga után.

- 16 Úgy tűnik, hogy a 2011/7 irányelv (2) preambulumbekzdése azon szerzödések 2013. évi törvény 4. cikkének 1. pontja szerinti kereskedelmi ügyletnek történő minősítése ellen szól, amelyek tárgya dolgok ellenszolgáltatás fejében történő (az uniós jogalkotó szándékának megfelelően értelmezett) ideiglenes átengedése. A hivatkozott preambulumbekzdés szerint a belső piacon a gazdasági szereplők a legtöbb árut és szolgáltatást halasztott fizetés mellett értékesítik, illetve nyújtják a többi gazdasági szereplőnek és hatóságnak, amelynek értelmében az eladó vagy a szolgáltatást nyújtó a felek közötti megállapodásban, a szállítói számlán szereplő előírásban, illetve a törvényben meghatározott időt biztosít ügyfelének a számla kifizetésére. A bérleti vagy haszonbérleti szerzödések esetében nem kerül sor jellemző szolgáltatás nyújtására, valamint fizetési haladéokra, mivel a jellemző szolgáltatás összetett jellegű (magában foglal egy egyszeri szolgáltatást a bérlet vagy haszonbérlet tárgyának átadása formájában, és – mindenekelőtt – egy folyamatos szolgáltatást a bérlet vagy haszonbérlet tárgyának bérlő vagy haszonbérlő általi használatának tûrése formájában), és a pénzbeli szolgáltatás meghatározott idôszakra vonatkozik (amelyről a későbbiekben lesz még szó), és azt későbbi elszámolási idôszakok elején („előre”) vagy végén („utólag”) kell teljesíteni.
- 17 A 2011/7 irányelv (11) preambulumbekzdése is a bérleti szerzödések és haszonbérleti szerzödések kereskedelmi ügyletnek való minősítése ellen látszik szólni. E preambulumbekzdés szerint az ezen irányelv hatálya alá tartozó fizetés ellenében történő adásvételnek vagy szolgáltatásnyújtásnak magában kell foglalnia a középületek tervezését és kivitelezését, valamint magas- és mélyépítési munkákat. Ez azt jelenti, hogy az uniós jogalkotó felismerte, hogy kétségek merülhetnek fel azzal kapcsolatban, hogy adásvételnek vagy szolgáltatásnyújtásnak minősül-e a középületek tervezése és kivitelezése, valamint magas- és mélyépítési munkák. E teljesítések ugyanakkor sokkal több közös vonást mutatnak fel a szolgáltatásnyújtással, mint az olyan teljesítés, amelynek lényege dolgok ideiglenes használatba adása. Ezért feltételezhetjük, hogy abban az esetben, ha a dolgok ellenszolgáltatás fejében történő ideiglenes használatba adását magukban foglaló szerzödések a 2011/7 irányelv hatálya alá tartoznának, az értelmezésre vonatkozó kétségek eloszlátása érdekében ezt az irányelv preambulumban is kifejtették volna.
- 18 A felvázolt értelmezési problémával egy alkalommal a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság, Lengyelország) is foglalkozott. Az ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (a kereskedelmi ügyletek tekintetében alkalmazott fizetési határidôkrôl szóló, 2003. június 12-i törvény) (Dz.U. 139. szám, 1323. tétel) korábban hatályos változatának a kereskedelmi ügyletet a 2013. évi törvény 4. cikkének 1. pontjához hasonlóan meghatározó 2. cikke alapján meghozott 2015. augusztus 6-i ítélet indokolásában a Sąd Najwyższy (legfelsőbb bíróság) rámutatott, hogy „feltételezve, hogy a törvény célja a hitelezô széles körû védelme, a szolgáltatásnyújtásról szóló szerzödések

fogalma magában foglalja a dolgok ideiglenes használatára vonatkozó szerződéseket, például a bérleti, haszonbérlet szerződéseket is, amelyek nem szoros értelemben vett szolgáltatásnyújtásról szóló szerződések”.

- 19 A „kereskedelmi ügylet” fogalmának nyelvtani és rendszertani értelmezése ennek következtében arra az eredményre vezet, hogy annak hatálya nem terjed ki a bérleti és haszonbérleti szerződésekre, mivel e szerződések nem ellenszolgáltatás fejében történő termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást eredményező szerződések. Ugyanakkor a funkcionális értelmezés a 2011/7 irányelv és a 2013. évi törvény hatályának e szerződésekre való kiterjesztése mellett szól, mivel e szerződések a professzionális jogalkalmazás (gazdasági élet) jelentős részét teszik ki, és a bérbeadók (haszonbérbe adók) számára gyakran alapvető gazdasági tevékenységet és a fő bevételi forrást jelentenek, ami miatt a bérleti (haszonbérleti) díj késedelmes megfizetése negatívan befolyásolja a likviditást, és bonyolítja vállalkozásaik pénzügyeinek intézését. Az ilyen hatások megelőzésének szükségessége jelenik meg a 2011/7 irányelv (3) preambulumbekkezdésében.
- 20 Ami azonban a második kérdést illeti, a 2011/7 irányelv 5. cikkét a lengyel jogba a 2013. évi törvény 10. cikkének (3) bekezdése, valamint 11. cikkének (1) bekezdése és (2) bekezdésének 2. pontja szinte szó szerint ültette át a lengyel jogrendbe. A terminológiai eltérés az irányelvben a „részletekben történő fizetést lehetővé tevő fizetési ütemezés” fogalmának, a lengyel törvényben pedig a „pénzbeli szolgáltatás részletekben történő teljesítése esetében megállapított fizetési ütemezés” fogalmának használatában nyilvánul meg. Az említett fogalmi eltérések azonban nem támasztják alá azt a következtetést, hogy a lengyel jogalkotó a törvény 11. cikkének (1) bekezdésében az uniós jogalkotó által az irányelv 5. cikkének első mondatában használnál tágabb vagy szűkebb meghatározást kívánt volna használni. A lengyel polgári jogi jogirodalom szerint ugyanis a szolgáltatások mint kötelezettségek tárgyai legfontosabb felosztása az egyszeri, időszakos és folyamatos szolgáltatások megkülönböztetésén alapul. Mivel a szolgáltatások – folyamatos jellegű – harmadik csoportja jelen ügyben nem releváns, az egyszeri és időszakos szolgáltatások elkülönítése megkülönböztető feltételeinek azonosítása bír jelentőséggel. Széles körben elfogadott, hogy az egyszeri szolgáltatásokra az jellemző, hogy a cselekmény tartalmának és terjedelmének meghatározásához, amelyre az adós köteles, nem szükséges az időtényezőre hivatkozni. Az egyszeri szolgáltatás teljesítése bármely emberi viselkedéshez hasonlóan természetesen hosszabb vagy rövidebb ideig is tarthat, azonban e tényező nem érinti a szolgáltatás tartalmát és terjedelmét. Ugyanakkor az időszakos szolgáltatások tartalmának és terjedelmének meghatározásához szükséges az időtényező. E szolgáltatások ugyanis ciklikusan, előre meghatározott időközönként ismétlődő tevékenységek. Általában pénzbeli szolgáltatások vagy helyettesíthető dolgok időszakos teljesítésén alapulnak. Az időtényező nemcsak a szolgáltatás tartalmát, hanem átfogó terjedelmét is meghatározza: minél hosszabb ideig tart az ilyen szerződéses jogviszony, annál több szolgáltatást kell az adósnak a hitelező részére teljesítenie. E sajátosság különbözteti meg az az időszakos szolgáltatást a részletekben teljesített egyszeri

szolgáltatástól, amely egyszeri szolgáltatás részekre bontását jelenti. Ebben az esetben ugyanis a szolgáltatás terjedelmét előre, az időtényezőre való hivatkozás nélkül határozzák meg. Tekintet nélkül arra, hogy a szolgáltatást hány részletre és milyen időtartamra osztják el, annak nagysága nem változik. Ugyanakkor az időszakos szolgáltatás nem veszíti el jellegét, és nem minősül egyszeri szolgáltatásnak pusztán annál fogva, hogy a kötelezettséget meghatározott időszakra vállalták. Következésképpen, függetlenül attól, hogy a bérleti vagy hasznóbérleti szerződést határozatlan vagy határozott időtartamra kötötték-e, a szabályos időközönként a következő időszakokra fizetett bérleti díjat időszakos szolgáltatásnak kell tekinteni.

- 21 A fenti indokok alapján a 2013. évi törvény 11. cikke (1) bekezdésének és a 2011/7 irányelv 5. cikke első mondatának értelmezése arra enged következtetni, hogy e rendelkezések kizárólag azokra az esetekre vonatkoznak, amelyekben a szállító vagy szolgáltató szolgáltatása egyszeri volt, azonban a felek meghatározták (megállapodtak abban), hogy a teljesítés részenként (részletekben) történik. Az ilyen értelmezés azonban ahhoz a következtetéshez vezetne, hogy a hitelező nem érvényesítheti a 2013. évi törvény 7. cikkének (1) bekezdése és 11. cikke (2) bekezdésének 1. pontja szerinti késedelmi kamatok, valamint a 2013. évi törvény 11. cikke (2) bekezdésének 2. pontjával összefüggésben értelmezett 10. cikkének (1) és (3) bekezdése (és az irányelv esetében a 5. cikk második mondatával összefüggésben értelmezett 3. cikk (1) bekezdése, illetve 6. cikk (1) bekezdése) szerinti 40 EUR lengyel zlotyban kifejezett egyenértékének megfizetése iránti követelését abban az esetben, ha az adós az esedékes elszámolási időszakok tekintetében késedelemben esik a bérleti vagy hasznóbérleti díj összegének kifizetésével. A 2011/7 irányelv és a 2013. évi törvény hivatkozott rendelkezései ezen értelmezése helytállóságának elismerése érvként szolgálhat annak elfogadása mellett, hogy nem esnek a fentiekben említett irányelv és lengyel törvény hatálya alá azok a szerződések, amelyek jellemző szolgáltatása dolgok ellenszolgáltatás fejében történő ideiglenes átadása (például bérleti vagy hasznóbérleti szerződések), azaz e szerződések egyik hivatkozott jogi aktus értelmében sem minősülnek kereskedelmi ügyleteknek.
- 22 Meg kell azonban jegyezni, hogy az előző pontban bemutatott értelmezés a 2011/7 irányelv céljaival összeegyeztethetetlen következményekhez vezethet. Ez ugyanis a hitelezőnek az irányelvben meghatározott összegű és feltételeknek megfelelő kamatokhoz, valamint a behajtási költségek megtérítéséhez való jogától való megfosztását jelentené, abban az esetben is, amikor határozott vagy határozatlan időtartamra kötöttek tagadhatatlanul kereskedelmi ügyletnek minősülő ügyletet (például határozatlan időre kötött könyvelési szolgáltatásról szóló szerződés, havi elszámolási időszak utáni díjfizetés kikötésével).